

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Typ posudku: posudek oponentky práce

Autorka práce: Silvie Vltavská

Název práce: Finanční vzdělávání jako prevence proti předlužení českých domácností

Autor posudku: Mgr. Magdalena Mouralová

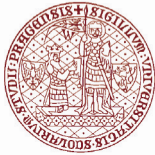
Silvie Vltavská se ve své diplomové práci věnuje předlužení českých domácností, jeho příčinám, důsledkům a možnostem řešení. Téma je vysoce aktuální a relevantní pro veřejnou a sociální politiku.

Práce je nicméně trochu nejasně zacílená a chybí ji jasná koncepce, název práce slibuje zaměření především na finanční vzdělávání jako prevenci, obsah samotné práce a její cíle s názvem příliš nekorespondují a zaměření je výrazně širší. Tato nekoncepčnost se promítá do celé práce, kde často není jasné, proč autorka zrovna teď píše zrovna o tomto.

Samotné cíle práce („*analyzovat dosavadní vývoj a příčiny rostoucího předlužování...analyzovat sociální a psychologické dopady, které mohou plynout z tzv. dluhové pasti a důsledky neplacení dluhů... formulovat možnosti řešení předlužení...*“ – str. 10) jsou nicméně formulovány dobře: jsou realistické, srozumitelné a v práci naplněné. O něco slabší je formulace výzkumných otázek, které autorka pojímá někdy již opravdu technicky (např. na otázku „*Je zaveden předmět na zvýšení finanční gramotnosti do osnov českých škol?*“ lze odpovědět ano/ne, ale nic zajímavého to nepřinese).

Práce je srozumitelně strukturovaná (až na drobné nelogičnosti jako zařazení stromu problémů do úvodní části, ačkoliv s jeho pomocí jsou naplňovány cíle, které jsou formulovány až později), i když autorka nerozlišuje vlastní výzkum od jiných dat a informací a kapitoly jsou členěny tematicky, nikoliv dle role ve výzkumu. Struktura tak spíše odpovídá analýze politiky než diplomové práci. To je umocněno také tím, jak autorka (ne)pracuje s teoriemi, což představuje nejslabší část práce. Zařazení teoretické části je pouze formální, aby byly splněny požadavky na diplomovou práci. Do teoretických východisek jsou zařazena témata, která s teoriemi nemají nic společného („*teorie*“ finančního vzdělávání, přehled aktérů finančního vzdělávání). I u dobře zvolené teorie – teorie sociálního vyloučení – zůstává autorka dosti na povrchu a vychází pouze z děl jediného autora (Mareš) a jedné učebnice sociální politiky (Krebs), což je na diplomovou práci opravdu málo. S teoriemi se navíc nikde v práci dále nepracuje, není jasné, k čemu v práci jsou a jak autorce pomáhají s uchopením tématu. Autorka tedy nepřesvědčila, že ví, co je teorie a jak se ve vědecké práci uplatňuje.

Metodologická kapitola je věnovaná především zdrojům, a to včetně metodologicky irelevantních informací o tom, co je čerpáno z odborné literatury. Většina kapitoly je nicméně věnovaná primárnímu sběru dat – vlastním rozhovorům se samotnými zadluženými a pracovníky organizací pomáhajícím zadluženým osobám. Metody sběru dat jsou dobře zvoleny, i když by mohla být popsána fundovaněji a výzkumný nástroj (scénář rozhovoru) by mohl být kvalitnější, některé okruhy otázek jsou formulovány nešikovně, občas dosti návodně. Zcela však chybí popis zpracování nasbíraných dat a metod tvorby politik, i když se autorka v práci věnuje i řešení problému. Kromě toho mám ještě dvě drobné věcné připomínky: namísto neuvádění celého příjmení, ale jen iniciály, bych doporučila jména zcela nahradit; harmonogram rozhovorů i znění otázek patří spíše do příloh než do samotné práce.

Jádrem práce je rozbor problému, který je celkově dobrý. Studentka využívá množství rozmanitých dat včetně 18 vlastních rozhovorů. Dokládá závažnost problému, srovnává situaci u nás se zahraničím, představuje příčiny a důsledky problému a diskutuje možná řešení (jejich vývěr však není nijak metodologicky podpořen). Studentka využívá velkého množství zdrojů a pracuje s nimi korektně. Na diplomovou práci však poměrně málo pracuje s akademickými texty a chybí zahraniční zdroje jiného než ryze empirického charakteru. Oceňuji však velké množství rozhovorů, které studentka provedla. Na druhé straně si ale musím povzdechnout nad tím, že sebraná data příliš nevytěžila. Způsob využívání dat je často dosti neumělý, má charakter osobních příkladů (např. „*V případě, že by soudem schválené oddlužení neplnil, je mu jasné, že by na něj byl vyhlášen konkurs. Tato varianta je pro něj nepřijatelná a tak se snaží svůj dluh splácet.*“ – str. 48). To není ideální způsob, jak zvěrohodnit svou argumentaci.

Autorčina argumentace by přitom na řadě míst posílení potřebovala. Leckde je zkratkovitá (např. „*Důvodem, proč lidé o oddlužení uvažují, je ztráta zaměstnání kvůli propouštění...*“ – str. 47), nepodložená (např. přehled aktérů), nevysvětlená či neúplná (např. podle autorčiny logiky poskytovatelé úvěru vysávají stát, ale stejně tak by šlo argumentovat, že vysávají zaměstnavatele zadlužených zaměstnanců). Některé teze jsou propojeny dosti násilně (např. v kapitole 6.2) a autorka se občas dopouští zobecňování (např. „*Mít nově vybavenou domácnost, odjet na luxusní dovolenou nebo si pořídit vlastní bydlení, je snem každého z nás.*“ – str. 93).

Jazyková a stylistická úroveň práce je slušná, i když především stylistika by si na některých místech ještě zasloužila vybrousit: jsou zde zbytečné žurnalismy („*na více než 300 tisíc dveří českých domácností zaklepal exekutor*“ – str. 2), hodnotící tvrzení bez jasného ukotvení (např. „*je nutné vytvoření dlouhodobé nezávislé platformy...*“ – str. 24, „*laciná hesla reklam*“ – str. 38 či „*cena za oddlužení je ale dosti vysoká.*“ – str. 48), nesmyslná spojení („*je ve veřejném zájmu nutné*“ – str. 1), opakování stejných informací v několika větách za sebou, špatná návaznost vět (např. kapitola 7.1). K drobným formálním pochybením lze zařadit i míchání dvou citačních stylů, typografické prohřešky (zaměňování spojovníku a pomlčky), neumělou grafiku (naskenovaný strom problémů, který je na hraně čitelnosti), záměna křestního jména Iva Možného (str. 39)

I přes uvedené nedostatky studentka vykonala kus smysluplné práce a přináší ucelený přehled problematiky, který je jistě využitelný při tvorbě politiky.

Práci proto doporučuji přijmout k obhajobě a hodnotit ji známkou „velmi dobře“.

Datum: 16. 6. 2011

Magdalena Mouralová